

Vos tekent Vogels

Tekenaar

Peter Vos (1935 – 2010) wordt gezien als een van de beste Nederlandse tekenaars van de twintigste eeuw. Hij is vooral bekend van zijn illustraties van boeken en van Vrij Nederland. Populair is zijn Beestenkwartet met spreekwoordelijke dieren van schijtlijster tot kloothommel. Onder het motto *Nulle dia sine linea, Geen dag zonder lijn*, tekent Vos constant. Hij draagt altijd ruime kleding met voldoende zakken voor zijn schetsboekje, pen, potloden en een verrekijker. Alles wat hij dagelijks meemaakt en ziet verwerkt hij in een tekening, gecombineerd met humor en fantasie. Op de brieven aan zijn zoon tekent hij zelfs de postzegel

In de documentaire *Vogelparadijs* zien we een man langdurig gebogen over zijn tekentafel, tussen zijn hoge schouders een artistieke krullenbol, peuk in de mond en pils bij de hand. Tekeningen met fijne lijnen en stippeltjes in oostindische inkt, echt precisiewerk. Als hij op een bijna voltooide tekening een flinke vlek maakt is deze helemaal verpest en klinkt er een vloek.

Vogelaar

Peter Vos heeft een scherpe blik en een fijne hand. Als bevlogen tekenaar weet hij de motoriek van vogels en de stofuitdrukking van hun verenkleed feilloos weer te geven. Hij werkt meestal met kroontjespen of met een dun Rotring pennetje en kleurt de vogels daarna in met aquarel of kleurpotlood. Ook tekent hij met potlood en wast met penseel grijze tinten. Het resultaat zijn vogels zoals je ze in werkelijkheid ziet. Ze ogen als echte vogels, geen houterig plaatjes zoals in vogelgidsen meestal getekend n.a.v opgezette exemplaren, dode vogels dus. De vogels van Vos daarentegen leven: ze zingen, fladderen, en vliegen. In de onlangs verschenen uitgave *333 Vogels* is een ruime selectie van zijn vogelkunst te zien

Emotioneel dal

Begin 1992 trekt Peter Vos zich terug in het vakantiehuisje van zijn vriendin Saida op de Veluwe. Voor een periode van acht maanden is nu te midden van de natuur en ver weg van de drukte van de Amsterdamse stadsleven en met cafe's gevaarlijk dicht in de buurt. Hij vecht tegen depressies en de dood van zijn hartsvriendin Renate Rubinstein heeft hem verder in de put gebracht. Ook is de druk van zijn bewerkelijke opdrachten hem te veel geworden. En al is hij een alom gewaardeerd tekenaar, toch twijfelt Peter Vos steeds aan zichzelf en aan zijn werk

Dagelijkse Structuur

In Lunteren, omringd door bossen met rijke avifauna, wijdt Vos zich geheel aan het observeren van vogels en het tekenen daarvan. Hij werkt nu niet aan een illustratieopdracht maar geeft zichzelf een opdracht. Zijn doel is om een Vogelboek te vervaardigen voor zijn vriendin Saida, dit op basis van diverse schetsboekjes en een dagboek. Hij maakt daarvoor notities, schetsen en meer uitgewerkte tekeningen

Dit is zijn manier om structuur aan te brengen in zijn dagen en tevens zijn dagpatroon en tevens in zijn gemoedstoestand. Af en toe komt zijn vrouw langs, maar de meeste tijd is hij alleen en fietst of wandelt. Dagelijk noteert hij zijn waarnemingen in combinatie met tal van gecombineerd met fijnzinnige poëtische vogeltekeningen. Spechten, heggemusjes en pimpelmezen bevolken de bladzijden en lijken elk moment te kunnen wegvliegen. Zijn tekstjes bevatten natuurobservaties en beschrijven het tekenproces, Hij krijgt zo te lezen steeds meer plezier in zijn Vogeldagboek: *“Vroeg op, je blijft de hele dag tekenen. Je krijgt echt zin in het vogeldagboek. Steeds meer sjoege van het schetsen of de oude Academie energie terugkomt”*. Zo komt hij zo langzaam maar zeker tot zichzelf.

Schoenendoos

De schetsboekjes en dagboek als basis voor het Vogeldagboek komen terecht in een schoenendoos die aan Vos' weduwe Saïda Vos-Lokhorst is nagelaten. Het blijkt een schatkist te zijn. In 1992 is het zijn bedoeling om een Vogeldagboek voor haar te maken met een oplage van slechts één exemplaar. Nu, 30 jaar later, is het prachtig in facsimile uitgegeven. We kunnen er allemaal van meegenieten. Het is klein formaat, het moest immers in zijn binnenzak passen. En we beseffen nu wat een juweeltje uit zijn psychische dip is voortgekomen.

Bronnen

Vogelparadijs, Documentaire het Uur van de Wolf, 2017
Peter Vos 333 vogels Uitg Thoth, ISBN 9789068688450
Peter Vos Vogeldagboek Uitg Muller ISBN 9789081388740

Edgar Jansen